

Ергард Наталія Миколаївна

професор кафедри кримінального права і процесу Національного авіаційного університету, кандидат медичних наук, доцент

Кобилянський Олег Леонідович

професор кафедри кримінального права Державного університету інфраструктури та технології, кандидат юридичних наук, доцент

РОЛЬ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ПАЦІЄНТА

Безпека пацієнтів є основоположним принципом медичної допомоги. Кожному етапу в процесі надання допомоги властива певна небезпека. Несприятливі наслідки можуть виникати у пацієнта на різних етапах його лікування, як в момент встановлення діагнозу, так і в момент проведення йому діагностично-лікувальних заходів. Тому завдання, які стоять перед експертом при проведенні судово-медичної експертизи у випадку неналежного надання медичної допомоги хворому, саме і полягають у виявленні того етапу, на якому лікарем була допущена помилка для подальшого встановлення причинно-наслідкового зв'язку між діями лікаря та несприятливими наслідками у пацієнта.

Саме в рамках проведення судово-медичної експертизи вирішуються питання правильності надання медичної допомоги, оцінюється доцільність та повнота діагностичних методів, які було обрано лікарем під час надання медичної допомоги потерпілому, також обґрунтовується обрана тактика лікування та оцінюються наслідки її проведення як позитивного, так і негативного характеру [1, 2].

Запровадження медичної реформи та перехід на нові стандарти надання медичної допомоги передбачають покращення якості лікування. Однак, необхідно зазначити, що в «стандартах» наводять алгоритм лікування та діагностики в залежності від складності і доступності пропонованих методів, але не враховується економічна складова питання щодо можливості проведення цих заходів в певних лікувальних закладах [1, 2, 3].

Проводячи судово-медичні експертизи, пов'язані із належністю надання медичної допомоги пацієнту, експерт спирається на клінічні протоколи, відповідно до яких необхідно провести певні медичні заходи для встановлення або підтвердження певного діагнозу. Варто зауважити, що протоколи є стандартними для всіх лікувальних закладів. Однак, не можна не звернути увагу на те, що протоколи розробляли без врахування матеріально-технічного забезпечення лікувальних закладів різних регіонів та областей. Так, у більшості районних лікувальних закладах України відсутня можливість проведення КТ- чи МРТ-дослідження, хоча у протоколах при певних діагнозах це передбачено. Однак, в протоколах не вказано, що за

неможливості проведення даного дослідження, необхідно хворого перевести у обласну лікарню чи в науково-дослідний інститут (НДІ).

Звертаємо увагу на такий нюанс через те, що деякі судово-медичні експерти встановлюють прямий причинно-наслідковий зв'язок між неналежним наданням медичної допомоги хворому лише на тій підставі, що йому не провели МРТ-дослідження у відповідності до протоколів не зважаючи на те, що в лікарняному закладі МРТ-апарат взагалі відсутній.

Тому, вважаємо за доцільне оптимізувати клінічні протоколи у відповідності до матеріально-технічного забезпечення орієнтованого на районні, міські та обласні лікувальні заклади.

Також необхідно розробити в протоколах обов'язковий перелік необхідних заходів для забезпечення відповідної якості надання необхідної кваліфікованої медичної допомоги, а також розробити додатковий перелік необхідних заходів для покращення якості надання кваліфікованої медичної допомоги за наявності необхідної матеріально-технічної бази.

Список використаних джерел

1. Музиченко П. Ф., Біляков А. М., Ергард Н. М. Дискусійні питання правових наслідків надання хірургічної допомоги відповідно до нових засад медичної реформи. *Журнал "Клінічна хірургія". ГО «Асоціація хірургів України», ДУ «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН України.* Київ : 2018. 85 (4). С. 49–51.

2. Біляков А. М., Ергард Н. М., Кобилянський О. Л. Лікарські помилки в хірургічній практиці: юридичні аспекти. *Журнал "Клінічна хірургія". ГО «Асоціація хірургів України», ДУ «Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова» НАМН України.* Київ : 2019. 85 (12). С. 68-71.

3. Инструкция о порядке организации и проведения врачебно-страховой экспертизы. *Мин.-во Фин. СССР: Главное управление государственного страхования СССР.* М.: «Финансы и статистика», 1986. 109 с.